

XXIV TAVALINE PÜHAPÄEV C AASTAL

(Esimene lugemine 2Mo32 ,7-11.13-14)

Lugemine teisest Moosese raamatust:

Issand rääkis Moosese ja ütles: "Mine nüüd siit mäe otsast alla, sest rahvas, kelle sa tõid välja Egiptusemaalt, on hukka läinud. Väga kiiresti on nad ära pöördunud teelt, mida mina olen neil käskinud käia. Nad on teinud endale valatud vasika, kummardanud seda ja sellele ohverdanud. Nad on ütelnud: "Iisrael, see on sinu Jumal, kes tõi sind välja Egiptusemaalt!" Ja Issand ütles Moosesele: "Ma olen läbi näinud selle rahva, et see on kangekaelne rahvas. Lase nüüd mu vihal põlema süttida ja nad ära hävitada. Aga sind teen ma suureks rahvaks." Kuid Mooses palus väga Issandat, oma Jumalat, ja ütles: "Issand, miks süttib sinu viha põlema oma rahva vastu, kelle sa tõid välja Egiptusemaalt – suure võimuse ja vägeva käega. Mõtle oma sulaste Aabrahami, Iisaki ja Iisraeli peale, kellele sa oled vandega kinnitanud ja öelnud: "Ma teen teie järeltulijad nii rohkeks nagu tähti taevas, ja kogu selle maa, millest ma olen rääkinud, annan ma teie järeltulijaile igaveseks päranduseks." Ja Issand loobus kurjast, mida ta oli kavatsenud teha oma rahvale.

See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps51 , 3-4.12-13.17-19. R:12a)

R: Loo mulle, Jumal, puhas süda.

Jumal, ole mulle armuline oma helduse pärast,
kustuta mu ülekohus oma halastuse pärast.

Pese mind hästi mu süüteost
ja tee mind puhtaks mu patust.

R:

Loo mulle, Jumal, puhas süda
ning anna mulle uus, kindel vaim.

Ära heida minda ära oma palge eest
ja ära võta minult ära oma püha Vaimu.

R:

Issand, ava mu huuled,
et mu suu kuulutaks sulle kiitust

Ohvriks Jumalale on murtud vaim.
murtud ja puruks löödud südant sina, Jumal, ei põlga.
R:

(Teine lugemine 1Ti1 ,12-17)

Lugemine püha apostel Pauluse esimesest kirjast Timoteosele:

Ma olen tänulik Kristusele Jeesusele, meie Issandale, kes on andnud mulle jõudu. Tema on mind usaldanud ja mind oma teenistusse võtnud – mind, kes ma olin jumalateotaja, tagakiusaja ning vägivallatseja. Siiski olen ma tema silmis armu leidnud, sest oma uskmatuses ma ei mõistnud, mida ma tegin. Aga meie Issanda arm on olnud minu vastu ülisuur, ning Kristuses Jeesuses on ta mul lasknud osa saada usust ja armastusest. See sõna on õige ja uskumistväär: Kristus Jeesus on tulnud maailma selleks, et päästa patuseid, kelle seast esimene olen mina. Aga minu peale on halastatud sellepärast, et Kristus Jeesus saaks oma kannatlikku meelt üles näidata – ennekõike just minu eeskuju varal – neile, kes edaspidi temasse uskuma jäävad ning pärivad igavese elu. Igaviku kuningale, surematule, nähtamatule ning ainsale Jumalale olgu au ja kirkus igavesest ajast igavesti. Aamen.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Jh 10,27)

Halleluuja. Nii ütleb Issand: minu lambad kuulevad minu häält, mina tunnen neid ja nemad käivad minu järel. Halleluuja.

(Evangeelium Lk15 ,1-3.11-32 lüh.<<<10)

Lugemine püha Luuka evangeeliumist:

Sel ajal tulid kõik tõlnerid ja patused Jeesuse juurde, et teda kuulata. Aga variserid ja kirjatundjad nurisesid ning ütlesid: "Ta võtab patuseid vastu ja sööb ühes nendega." Siis rääkis Jeesus neile tähendamissõna ja ütles: "Kes teie seast, kellel on sada lammast ja üks neist kaduma läheks, ei jätaks üheksakümmend üheksat kõrbesse ega otsiks kadunut kuni ta tema leiab? Ja kui ta tema on leidnud, ei võtaks teda rõõmuga oma õlgadele ja koju jõudes ei kutsuks kokku oma sõpru ja üleaedseid ning ütleks neile: "Olge rõõmsad ühes minuga, sest ma olen oma kadunud lamba üles leidnud". Ma ütlen teile: nõnda on ka taevas ühest meelt parandanud patusest rohkem rõõmu kui üheksakümne üheksast õigest, kes meeleparandust ei vaja."

See on Issanda Sõna

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, nägin kord filmi sellest, kuidas Austraalia põliselanikud aborigeenid tänapäeval oma reservaatides elavad. Peab ütleva, nende elupaik nägi üsna õudne välja. Peaaegu keset iga ruumi või platsi laiutas suur prügihunnik. Kus midagi kasutati, sinnasamasse jäi vedelema ka pakend.

Miks? Sest aborigeenid olid aastatuhandeid elanud rändrahvana ja niisugust korda, nagu läheb tarvis paikseks eluks, nad enne reservaatidesse sundimist ei vajanud. Kõik, mis nende käest kukkus, oli olnud bioloogilist päritolu ja selle lagunemise eest kandis hoolt loodus ise.

Meie kodudest niisugust korratust tõepoolest ei leia, kuid kas meie oleme paremad inimesed kui Austraalia põliselanikud? Meie eluviis näeb esmapilgul üsna puhas välja, kuid esmapilk on petlik. Just meie jätame endast loodusesse võrreldamatult räpasemaid jälgi. Me oleme õppinud maailma taastumatuid energiareserve hävitama, meie tegevusest jäävad maha plastmassimäed, mürgkemikaalid ja tuumajäätmed, mis on ohtlikud veel tuhandete aastategi pärast...
Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

1951. aastal võttis Viinist Ameerika Ühendriikidesse emigreerunud keemik Carl Djerassi patendi rasedusvastasele vahendile, mille ta oli koos farmakoloog Gregory Pincuse ja günekoloog John Rockiga välja arendanud. 18. augustil 1960 tuli esimene "antibeebi" tablett müügile ja pani kogu maailma moralistide ette probleemi, kuivõrd on niisugune teadlik vahelesegamine lubatav.

Paavst Paulus VI kutsus selle küsimuse tarvis kokku komisjoni, mis koostati meditsiini-, bioloogia-, sotsioloogia- ja teoloogiaspetsialistidest, kes pidid siis vaagima nii poolt- kui vastuargumente. 1966. aasta juunis esitas komisjon paavstile oma arutluste lõppdokumendi, mis 64 häälega 4 vastu kiitis heaks ja soovitas "antibeebipilli" kui sündivuse humaanset reguleerimisvahendit.

Varsti pärast seda esitasid viis kardinali (nende hulgas ka Karol Woityla ehk hilisem paavst Johannes Paulus II) Paulus VI-le märgukirja, milles rasedusvastased vahendid hukka mõisteti. See dokument sai aluseks kurikuulsale, ebaloomulikku sünnikontrolli keelustavale entsüklikale "Humanae vitae", mille paavst Paulus VI avaldas kaks aastat hiljem, juulis 1968.

Kuidas oli aga spetsialistidest koosnev esmane komisjon jõudnud nii üksmeelselt sündivust piiravate vahendite heakskiitmiseni? Esiteks sellepärast, et kõik komisjoni liikmed teadsid: kedagi neist ei panda selle otsuse eest ainuisikuliselt vastutama. Pärast öeldakse ju ikka, et paavst lubas või siis ei lubanud. Aga paavst pandi olukorda, kus ta oli sunnitud võtma seisukoha alles üsna läbiuurimata nähtuse suhtes. Antibeebipill oli selleks ajaks vaid seitse aastat turul olnud. Missugused terviseriskid ja moraalsed kõrvalmõjud sellega kaasnevad, ei osanud sel hetkel veel keegi kindlalt öelda.

Tegelikult ei tea me veel tänagi päriselt, kumb on inimkonnale rohkem kahju teinud: kas rasedusvastaste vahendite kasutamine, mis kahjustab naiste tervist ja vähendab sündivust läänemaailmas, või teisalt nende mittekasutamine, mille tulemuseks on kolmanda maailma ülerahvastumine.

Juhtival positsioonil olev inimene peab paratamatult otsustama teiste inimeste koormamise üle ka nendel elualadel, mille koormat tema ise kanda ei saa. Alluvale jääb samas üsna mugav olukord: ta võib kõiki ülemate otsuste halbu tagajärgi kritiseerida, kuigi ise ei osanuks ta neid tagajärgi sugugi paremini ette näha.

Tegelikult kuuluvad nii variser kui patune meie inimloomuse juurde. Sest vahel on üks ja sama inimene inimene ülbe ja hulljulge, lubab endale kõike, kuid seab teistele võimatuid tingimusi; vahel on ta jälle ennasthaletsev ja arg või siis kritiseerib ja parastab teisi, ilma et ta nende asemel suudaks paremini.

Ometi näeb juba Jeesus patuses haiget inimest. Kui variserid tema jüngritele ette heitsid: "Miks sööb teie õpetaja koos tõlnerite ja patustega?", siis ütles Jeesus seepeale: "Terved ei vaja arsti, küll aga haiged" (Mt 9,11-12). Vahe on ainult ravitaval ja ravimatul haigusel, patul mida saab kahetseda ja kahetsematusel, kusjuures variseridele anti mõista, et enese päris terveks pidamine on sageli pigem just kahetsematuse tunnuseks.

Inimese tegevus jääb alati vaidlustatavaks, sest tihti peab ta valima kahe või mitme kurja vahel ja otsustama, missugune neist on kõige väiksem. Kui Jumal võib endale lubada 99

lamba kõrbesse jätmist, et minna otsima üht kadunut, siis inimesel ei ole mõistlik ühe lamba pärast kogu karjaga riskida.

Sellepärast, armsad vennad ja õed, peaksime me olema ettevaatlikud ja märkama õigeaegselt, missuguste valehoiakute poole kaldume meie. Kas oleme liiga optimistlikud, usume, et meil õnnestub päris ilma kaotusteta läbi saada, või oleme pigem arad, heidame meelt ja loobume kergesti. Ja ikkagi võib arvata, et Jumala kohtu ees ootab meid üllatus, kui me saame teada, mis oli meie maises elus tõeliselt väärtuslik ja mis mitte. Amen.